

NOTĂ INFORMATIVĂ

PRIVIND STAREA DELINCVENȚEI JUVENILE ȘI
ACTIVITATEA PE DOMENIUL SIGURANȚĂ COPII
PE PARCURSUL A XII LUNI ALE ANULUI 2023
SECȚIA SIGURANȚĂ MINORI

I. CONTEXT GENERAL

Astfel, activitatea pe domeniul prevenirii și combaterii fenomenului infracțional în mediul copiilor, au fost organizate prin prisma realizării a actelor primordiale din domeniu în temeiul și întru executarea:

- **Convenției ONU cu privire la drepturile copilului**, adoptată de Adunarea Generale a Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1989 (în vigoare pentru Moldova la 25.02.1993);
- **Convenția Consiliului Europei cu privire la protecția copiilor împotriva exploatării și abuzului sexual**, ratificată de Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr. 263/2011;
- **Standardul minim de reguli al ONU privind administrarea justiției juvenile (Regulile de la Beijing)**;
- **Principiile ONU privind prevenirea delincvenței juvenile (Principiile de la Riyadh)**;
- **Regulile ONU privind protecția minorilor lipsiți de libertate, 14 decembrie 1990 (Regulile de la Havana)**;
- **Rezoluția 45/113 din 14 decembrie 1990**;
- **ACORD DE ASOCIERE între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte**;
- **Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 3-6/15 din 16012009)**;
- **Codul penal al Republicii Moldova, nr. 985-XV/2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 128-129/1012 din 13.09.2002, republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 72-74/195 din 14042009)**;
- **Codul de procedură penală al Republicii Moldova, nr. 122-XV/2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 104-110/447/2003, republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 248-251/699/2013)**;
- **Codul Civil al Republicii Moldova, nr.1107/2002**;
- **Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului**;
- **Legea nr.370/2023 privind drepturile copilului**;
- **Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți**;
- **Legea nr.229/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant**;
- **Legea nr.30/2013, cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației**;
- **Legea nr. 263/2011 privind ratificarea Convenției Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale**;
- **Hotărârii Guvernului nr.270/2015 „Cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului”**;
- **Hotărârii Guvernului nr. 143/2019 „Pentru aprobarea Instrucțiunii cu privire la mecanismul de cooperare intersectorială pentru prevenirea primară a riscurilor privind bunăstarea copilului”**;
- **Hotărârea Guvernului nr.347/2022 cu privire la aprobarea Programului național pentru protecția copilului pe anii 2022-2026 și Planul de acțiuni pentru implementarea Programului național pentru protecția copilului pe anii 2022-2026**;
- Acte normative, interne elaborate pe domeniul prevenirii delincvenței juvenile.

II. PROGRAME ȘI PROIECTE ÎN DESFĂȘURARE

1. Programul de Socializare Juridică în Școlile din Republica Moldova (PSJM).

Acest program este implementat în baza Memorandumului de Înțelegere între Inspectoratul General al Poliției, Ministerul Educației și Cercetării și „PH International”, cu suportul Ambasadei SUA în R. Moldova. Obiectivul general al Programului de Socializare Juridică în Școlile din Republica Moldova este de a contribui la consolidarea statului de drept, de a susține comunitățile din Republica Moldova în prevenirea delincvenței juvenile și de a dezvolta o cooperare pozitivă dintre tineri, instituțiile de învățământ și instituțiile de aplicare a legii.

Pentru realizarea acestui obiectiv Programul aplică o abordare integrată de combinare a implementării unei discipline opționale „Educație pentru Socializare Juridică” la treptele de gimnaziu și liceu cu activități extra curriculare în domeniul drepturilor și responsabilităților civice, prevenirii delincvenței juvenile, soluționării problemelor de siguranță școlară și comunitară și dezvoltării parteneriatelor dintre tineri, cadre didactice, angajați ai Poliției și alți membri ai comunității.

Scopul extinderii programului pentru perioada august 2022 – ianuarie 2024 este de a spori și consolida conexiunile pe termen lung dintre instituțiile sistemului de educație și instituțiile sistemului de aplicare a legii la nivel național, regional și local, de a îmbunătăți rezultatele programului obținute în primii ani de implementare și de a maximiza impactul investițiilor realizate.

Activități ale Programului de Socializare Juridică în școlile din Moldova pe scurt în anul 2022 – 2023:

Rezultatele implementării disciplinei opționale ESJ în clasa a VIII-a:

1. Materiale curriculare dezvoltate pentru pilotarea disciplinei opționale „Educație pentru Socializare Juridică” pentru clasa a VIII-a în anul școlar 2020-2021: Curriculum, Ghidul Facilitatorului, Manualul Elevului - 5 module, 27 de subiecte;

2. 22 de echipe comune (compuse dintr-un cadru didactic și un angajat al poliției) formate să piloteze disciplina opțională „Educație pentru Socializare Juridică” pentru clasa a VIII-a în pe parcursul anului școlar 2020-2021;

3. Disciplina opțională „Educație pentru Socializare Juridică” pentru clasa a VIII-a pilotată în 22 de școli-pilot din 6 regiuni (Chișinău, Soroca, Strășeni, Florești, Ungheni, Cahul)

4. Curriculum la disciplina opțională „Educație pentru Socializare Juridică” pentru clasa a VIII-a finalizat și aprobat de către Consiliul Național pentru Curriculum (proces verbal Numărul 28 din 28 iunie 2021) și Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării Numărul 914 din 16 iulie 2021;

5. Pachet curricular finalizat pentru disciplina opțională „Educație pentru Socializare Juridică”, clasa a VIII-a - Curriculum, Ghidul Facilitatorului, Manualul Elevului, Culegere de studii de caz:

6. 625 de elevi au participat la orele disciplinei „Educație pentru Socializare Juridică” în clasa a VIII-a în 22 de școli-pilot în anul școlar 2020-2021;

7. Peste 700 de ore/lecții de socializare juridică livrate în comun de către un angajat al poliției și un cadru didactic pentru elevii claselor a VIII-a la etapa de pilotare în anul 2020 - 2021;

8. 29 de echipe noi formate în vara anului 2021 pentru livrarea disciplinei opționale „Educație pentru Socializare Juridică” în clasele a VIII-a în 29 de școli noi;

9. La 1 septembrie 2021 procesul de predare a disciplinei opționale „Educație pentru Socializare Juridică”, clasa a VIII-a, a fost inițiat în 48 de școli (56 de clase, inclusiv 1 clasă de limba rusă, cu un total de 1434 de elevi) din 15 regiuni: Șoldănești, Fălești, Briceni, Ungheni,

Cimișlia, Drochia, Edineț, Orhei, Telenești, Nisporeni, Cantemir, Cahul, Soroca, Strășeni și mun. Chișinău.

10. 39 de echipe noi (39 de cadre didactice și 50 de angajați ai poliției) formate în luna iulie 2022 pentru predarea disciplinei opționale „Educație pentru Socializare Juridică” în clasele a VIII-a în 39 de școli noi din raioanele Orhei, Ungheni, Nisporeni, Cimișlia, Cantemir, Cahul, Sângerei, Anenii Noi și mun. Chișinău.

11. În total în cadrul atelierelor de instruire pentru predarea disciplinei opționale „Educație pentru Socializare Juridică” în clasele a VIII-a au fost formați 124 de angajați ai poliției și 90 de profesori.

12. La 1 septembrie 2022 procesul de predare a disciplinei opționale „Educație pentru Socializare Juridică”, clasa a VIII-a, a fost inițiat în 39 de școli noi. În total, disciplina opțională “Educație pentru Socializare Juridică” în clasa a VIII-a este predată în anul școlar 2022 -2023 în 119 clase din 20 de raioane: Chișinău, Cahul, Ungheni, Strășeni, Florești, Soroca, Șoldănești, Fălești, Briceni, Cimișlia, Drochia, Edineț, Orhei, Telenești, Nisporeni, Cantemir, Rezina, Sângerei, Bălți, și Anenii Noi.

13. 625 de elevi au participat la orele disciplinei “Educație pentru Socializare Juridică” în clasa a VIII-a în 22 de școli-pilot în anul școlar 2020-2021.

https://mecc.gov.md/sites/default/files/curriculum_pentru_disciplina_optionala_educatie_pentru_socializare_juridica_cl_xi_ro.pdf
<https://igp.gov.md/ro/content/lansarea-oficiala-programului-de-socializare-juridica-scolile-din-republica-moldova>
https://www.facebook.com/PHInternationalMoldova/?locale=ro_RO
[https://www.facebook.com/PHInternationalMoldova/posts/pfbid0F9rBy4GxwJHW4CVXtGRnyHq13Tm6K3S7fBdmEjRYa952JQP571xymfkvRXKFFXEyl?_cft__\[0\]=AZXH30xXkoKMg2Xh2navdw30LIsvQW27n62v9fEIW5VOTcCY1tkA7O5gUs-A35tBAS0BuJT_u_jweD0aVb6qgcR4sErj1R2MaEGuB9x65yc48Rr4Pw9qie89V-CxzAtyf2YDpasnbrA5ej_j0mvmnJLrZdDJKqx0u06MH5Cdqim53M3o7RfoK6yGdZ7MGiRbi0kb_NaDQyrPrghfr-5V5tJ&_tn=%20CO%2CP-R](https://www.facebook.com/PHInternationalMoldova/posts/pfbid0F9rBy4GxwJHW4CVXtGRnyHq13Tm6K3S7fBdmEjRYa952JQP571xymfkvRXKFFXEyl?_cft__[0]=AZXH30xXkoKMg2Xh2navdw30LIsvQW27n62v9fEIW5VOTcCY1tkA7O5gUs-A35tBAS0BuJT_u_jweD0aVb6qgcR4sErj1R2MaEGuB9x65yc48Rr4Pw9qie89V-CxzAtyf2YDpasnbrA5ej_j0mvmnJLrZdDJKqx0u06MH5Cdqim53M3o7RfoK6yGdZ7MGiRbi0kb_NaDQyrPrghfr-5V5tJ&_tn=%20CO%2CP-R)
[https://www.facebook.com/PHInternationalMoldova/posts/pfbid02kaoTjXtDvRTL751nAxPE5iMmdZ2Ugc9PzcrGGUbpFyaZVu2hi6GGKSF6PSaLKG7rl?_cft__\[0\]=AZVO3h47G8bE3PHzDNMZmUq2OZQ3rHQOormpegQqrhePFn_cgT_SGBkTR4B7qhME8dbJ6RzEIQuo8bzC7y7mUSVZ548QPGXxQ16dCMmwc4vWf_yAUscTbfAg7FLHhgkpoPwxj4RvQUOKNR-YEkNZqr38ieZFyTdcRmp7VbatiBF087mUkCHhQ_ttFesYgNiBOMa-5gRmM7P5InW79nrKo_BdCj&_tn=%20CO%2CP-R](https://www.facebook.com/PHInternationalMoldova/posts/pfbid02kaoTjXtDvRTL751nAxPE5iMmdZ2Ugc9PzcrGGUbpFyaZVu2hi6GGKSF6PSaLKG7rl?_cft__[0]=AZVO3h47G8bE3PHzDNMZmUq2OZQ3rHQOormpegQqrhePFn_cgT_SGBkTR4B7qhME8dbJ6RzEIQuo8bzC7y7mUSVZ548QPGXxQ16dCMmwc4vWf_yAUscTbfAg7FLHhgkpoPwxj4RvQUOKNR-YEkNZqr38ieZFyTdcRmp7VbatiBF087mUkCHhQ_ttFesYgNiBOMa-5gRmM7P5InW79nrKo_BdCj&_tn=%20CO%2CP-R)
[https://www.facebook.com/PHInternationalMoldova/posts/pfbid02Fea2B8sXffgVmjgqVAoBGSYM8YvY46yFEMFTYGJUruU59ujcNR4BGBYRAjBa5KAzPl?_cft__\[0\]=AZWZUWbcxrx1uZ-yQwk_piraxP3_yaM4RFcmIqtHkr6Nb-7U1ZOQaAIG4-isIAZgNJ6T9nrsrYz9ezuu4tybCWZmO2s1uJFE8cl_dIQI_NuNZ1xYEMReYPef2UnnJao91WD_jLevgHYRTTGusD82sfOILFTFzdIaaT0HYVtAqOX2Mp8rJJ7YYwAdiaCopZrIVrQWiauEdEHtewirdjfgZk-&_tn=%20CO%2CP-R](https://www.facebook.com/PHInternationalMoldova/posts/pfbid02Fea2B8sXffgVmjgqVAoBGSYM8YvY46yFEMFTYGJUruU59ujcNR4BGBYRAjBa5KAzPl?_cft__[0]=AZWZUWbcxrx1uZ-yQwk_piraxP3_yaM4RFcmIqtHkr6Nb-7U1ZOQaAIG4-isIAZgNJ6T9nrsrYz9ezuu4tybCWZmO2s1uJFE8cl_dIQI_NuNZ1xYEMReYPef2UnnJao91WD_jLevgHYRTTGusD82sfOILFTFzdIaaT0HYVtAqOX2Mp8rJJ7YYwAdiaCopZrIVrQWiauEdEHtewirdjfgZk-&_tn=%20CO%2CP-R)
https://mecc.gov.md/sites/default/files/curriculum_epsj-cl.viii_tipar.pdf
<https://tvn.md/programul-de-socializare-juridica-in-scolile-din-republica-moldova-se-extinde-si-pentru-anul-scolar-2023-2024/>
<https://politia.md/ro/content/disciplina-educatie-pentru-socializare-juridica-politistul-si-profesorul-au-creat-o-alianta>

Rezultatele implementării disciplinei opționale ESJ în clasa a XI-a

Materiale curriculare dezvoltate pentru testarea disciplinei opționale „Educație pentru Socializare Juridică”, clasa a XI-a;

14 echipe comune formate să testeze disciplina opțională „Educație pentru Socializare Juridică” pentru clasa a XI-a în 14 școli-pilot în perioada martie – mai 2021;

Aproximativ 280 de elevi au participat la lecțiile disciplinei “Educație pentru Socializare Juridică” în clasa a XI-a în 14 școli-pilot în perioada martie – mai 2021;

Peste 100 de lecții de socializare juridică livrate în anul de studii 2021 (aprilie – mai 2021) de către un angajat al poliției și un cadru didactic pentru elevii clasei a XI-a la etapa de testare;

Materiale curriculare dezvoltate pentru pilotarea disciplinei opționale „Educație pentru Socializare Juridică”, clasa a XI-a, în anul școlar 2021-2022: Curriculum, Ghidul Facilitatorului, Manualul Elevului - 4 module, 15 de subiecte;

26 de echipe comune formate să piloteze disciplina opțională „Educație pentru Socializare Juridică” pentru clasa a XI-a, în 26 de școli-pilot pe parcursul anului școlar 2021-2022. În total, în cadrul atelierelor de instruire pentru predarea disciplinei opționale „Educație pentru Socializare Juridică” în clasele a XI-a au fost formați 28 de angajați ai poliției și 26 de profesori;

La 1 septembrie 2021 procesul de pilotarea disciplinei opționale „Educație pentru Socializare Juridică”, clasa a XI-a, a fost inițiat în 26 de școli (29 de clase, inclusiv 5 clase în limba rusă, cu un total de 678 de elevi) din 15 regiuni: Florești, Fălești, Briceni, Drochia, Edineț, Orhei, Nisporeni, Cantemir, Rezina, Telenești, Cimișlia, Cahul, Ungheni, Sângerei, Chișinău;

Curriculum la disciplina opțională „Educație pentru Socializare Juridică” pentru clasa a XI-a finalizat și aprobat de către Consiliul Național pentru Curriculum (proces-verbal Numărul 29 din 7 septembrie 2022) și Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării Numărul 948 din 27 septembrie 2022;

Pachet curricular finalizat pentru disciplina opțională „Educație pentru Socializare Juridică”, clasa a XI-a - Curriculum, Ghidul Facilitatorului, Manualul Elevului;

26 de echipe noi (26 de cadre didactice și 22 de angajați ai poliției) formate în august 2022 pentru livrarea disciplinei opționale „Educație pentru Socializare Juridică” în clasele a XI-a în 26 de școli noi din raioanele Orhei, Sângerei, Anenii Noi, Cantemir, Cahul și mun. Chișinău;

În total, în cadrul atelierelor de instruire pentru predarea disciplinei opționale „Educație pentru Socializare Juridică” în clasele a XI -a au fost formați 48 de angajați ai poliției și 52 de profesori;

La 1 septembrie 2022 procesul de predare a disciplinei opționale „Educație pentru Socializare Juridică”, clasa a XI-a a fost inițiat în 26 de școli noi. În total, disciplina opțională „Educație pentru Socializare Juridică” în clasa a XI-a este predată în anul școlar 2022 -2023 în 39 de clase din 20 de raioane: Chișinău, Cahul, Ungheni, Strășeni, Florești, Soroca, Șoldănești, Fălești, Briceni, Cimișlia, Drochia, Edineț, Orhei, Telenești, Nisporeni, Cantemir, Rezina, Sângerei, Bălți și Anenii Noi;

la 27.10.2023, sa participat la ședința online organizată în contextul planificării Conferinței naționale a Programului de Socializare Juridică din Moldova care va avea loc la data de 08.12.2023, unde, pe lângă conducerea IGP, reprezentanții MEC și PH Internațional s-au discutat detaliile organizatorice și desemnarea responsabililor pentru diferite aspecte ale evenimentului;

la 23.10.2023 a fost organizată ședința online cu șefii Secțiilor securitate publică din cadrul IP teritoriale, privind colectarea datelor și modul de organizare și desfășurare a activităților de Educare prin socializare juridică în școlile din Moldova.

Rezultatele cantitative a implementării disciplinei opționale ESJ în clasa a VIII-a și a XI-a în anul școlar 2022 – 2023:

- Numărul instituțiilor de învățământ selectate pentru predarea disciplinei – 94;
- Numărul de clase a VIII-a în care s-a predat disciplina – 124;
- Numărul de clase a XI-a în care s-a predat disciplina – 49;
- Numărul de ore predate – 1674;
- Numărul de ore în care nu s-a desfășurat predarea disciplinei, conform curriculumului - 9;
- Numărul de elevi participanți la ore – 2916;
- Numărul de salariați ai Poliției implicați în predare a disciplinei – 73;
- Numărul de activități desfășurate (ex. excursie la IP teritorial, la Centrul tehnico-criminalistic și expertize judiciare, la Instanța de Judecată, Procuratură, etc.) –3;
- Alți participanți la ore (ex. psiholog, reprezentanți a subdiviziunilor Poliției, reprezentanți a instituțiilor statului, etc.)-16.

Rezultatele cantitative a implementării disciplinei opționale ESJ în clasa a VIII-a și a XI-a în anul școlar 2023 – 2024:

• 33 de echipe noi (33 de cadre didactice și 31 de angajați ai poliției) formate în iulie 2023 pentru predarea disciplinei opționale „Educație pentru Socializare Juridică” în clasele a VIII-a și a XI-a în 33 de școli noi din raioanele Fălești, Telenesti, Criuleni, Ialoveni, Hâncești, Leova, Ceadâr-Lunga, Cahul, Anenii Noi, Ocnița, Rîșcani, Stefan Vodă, Căușeni și mun. Chișinău pentru anul școlar 2023 - 2024. Angajații poliției și cadrele didactice au fost formate în cadrul a 2 ateliere separate: atelierul de formare a polițiștilor și atelierul de formare a echipelor comune de predare a disciplinei opționale „Educație pentru socializarea juridică” pentru clasele a VIII-a și a XI-a.

• La 1 septembrie 2023 procesul de predare a disciplinei opționale „Educație pentru Socializare Juridică”, clasa a XI-a a fost inițiat în 33 de școli noi din raioanele Fălești, Telenesti,

Criuleni, Ialoveni, Hâncești, Leova, Ceadâr-Lunga, Cahul, Anenii Noi, Ocnîța, Rîșcani, Stefan Vodă, Căușeni și mun. Chișinău.

Rezultatele Programului de Granturi Mici pentru ONG-uri „Împreună pentru o comunitate mai sigură” (ediția II, 2022-2023) – în desfășurare

• Lansarea concursului de granturi mici pentru ONG-uri „Împreună pentru o comunitate mai sigură” (ediția II) pe 20 septembrie 2022.

• 22 propuneri de proiecte recepționate pentru participarea la concursul de granturi;
• 10 organizații din raioanele Florești, Fălești, Edineț, Anenii Noi, Soroca, Sîngerei, Cahul, Drochia, municipiile Bălți și Chișinău selectate în 2 etape de evaluare pentru implementarea proiectelor în cadrul Programului de Granturi Mici pentru ONG-uri „Împreună pentru o comunitate mai sigură” în anul 2023:

• AO a Cadrelor didactice “Falești”, proiectul “Viața fără Violență”
• AO Nord Press Club, proiectul “Adolescent informat - cetățean responsabilizat”
• AO „Băștinașii din Pelinia”, proiectul “Dialogul social - factor al siguranței comunitare”
• AO Centrul de Leadership pentru Justiție, proiectul “Pe SCURT! Promovarea securității comunitare urgente în rândul tinerilor”

• AO “Eco Tur Giurgiulești”, proiectul “My SAFE ECOmmunity”
• AO „Aripi de Viață”, proiectul “Deschide-ți mintea - nu fi închis”
• AO Patrimoniul Generațiilor, proiectul „Generația Alege legeA”
• AO Sinergyhub, proiectul “Elev juridic educat aduce siguranța în sat”
• Asociația Părinților și Pedagogilor “MONO”, proiectul „TerraLegis - podcast juridic pentru tineri”

• AO Centrul Regional pentru Inițiative Sociale și Dezvoltare Durabilă, proiectul “Justiția și statul de Drept prin obiectiv”

În baza Dispoziției Numărul 486 din 18.10.2023 cu privire la organizarea Forumurilor regionale cu genericul „Consiliul de siguranță pe problemele copiilor și tinerilor în contextul Programului de socializare juridică în școlile din Republica Moldova”, în perioada 19- 24 octombrie, au fost organizate activități în or. Hîncești, Comrat și Dondușeni.

La 17.11.2023, a fost elaborat demersului către conducerea Academiei Ștefan cel Mare și Sfânt, privind identificarea oportunității asigurării instruirii echipelor suplimentare de predare a disciplinei opționale „Educație pentru Socializare Juridică”

La 13.12.2023, s-a participat la Conferința națională de totalizare a parteneriatului dintre școală și poliție în educația juridică a tinerilor.

2. Programul special SPORT + ȘCOALĂ + POLIȚIE

Programul special Sport+ Școală + Poliție face parte din cadrul Proiectului Open Fun Football Schools și este implementat în țară noastră de către Federația Moldovenească în parteneriat cu Inspectoratul General al Poliției din 2015, sub conducerea organizației neguvernamentale Cross Culture Project Association, din orașul Copenhaga, Danemarca.

Sport + Școală + Poliție formează percepția de bază că măsurile eficiente de prevenire a criminalității nu sunt doar o chestiune a poliției. Cu cât mai devreme este identificat și abordat comportamentul periculos, cu atât sunt mai mari șansele de a împiedica ca situația să ia o întorsătură greșită. Pentru a face acest lucru este nevoie de o rețea intersectorială. O astfel de rețea include cooperarea între școli, poliție, servicii sociale și cluburi sportive. Este nevoie de eforturi coordonate și comune ale personalului cheie din sectoarele publice și societatea civilă, adică de la părțile interesate care sunt în contact zilnic cu copiii, tinerii și familiile acestora.

Programul special SSP (Sport + Școală + Poliție) își propune drept scop completarea și îmbunătățirea inițiativelor și a acțiunilor pentru copii și tineret care se derulează separat de către poliție, sectorul școlar și cluburile sportive. Inițiativa SSP promovează apropierea eforturilor comune la nivel local de prevenire a criminalității juvenile, fiind orientată spre resocializarea copiilor delicvenți prin implicarea acestora în activități cultural-sportive.

Proiectul internațional Open Fun Football Schools sau OFFS (Școală deschisă de fotbal distractiv) pentru fete și băieți cu vârsta cuprinsă între 6 – 11 ani. Acest proiect presupune practicarea jocurilor vesele și implementarea conceptului pedagogic al fotbalului distractiv „Fun – Football - Concept” drept un mijloc eficient de promovare a procesului democratic, păcii, stabilității, coeziunii sociale, stabilirii relațiilor de prietenie și a colaborării sportive. Totodată, conceptul este un mijloc de promovare a fotbalului de bază și a principiilor fundamentale ale „sportului pentru toți”.

În scopul implementării proiectului, pe parcursul lunii ianuarie a fost elaborat și semnat Planul de acțiuni pentru anul 2023, în vederea implementării Acordului de Colaborare dintre Federația Moldovenească de Fotbal și IGP.

La 06.03.2023, s-a participat la ședința de lucru cu următoarele subiecte: lista regiunilor participante, planificarea activităților, elaborarea prezentărilor pentru seminar și elaborarea exercițiilor pentru activități din cadrul proiectului CCPA/OFFS, Sport, Școală, Poliția ediția 2023.

La 31.03.2023, s-a participat la ședința de informare pentru liderii CCPA/OFFS + Sport+Școală+Poliție, ediția anului 2023.

La 04.05.2023 a fost organizată și s-a participat la ședința de lucru, în format online, în cadrul proiectului Școală+Sport+Poliție, pentru liderii din cadrul Poliției.

În perioada 24-28 iulie curent, s-a participat la seminarul de instruire pentru liderii și antrenorii CCPA/ OFFS+SSP (ediția 2023).

La 26 iulie a fost organizat Festivalul pentru copii în cadrul Proiectului Școală+Sport+Poliție.

La 04.09.2023, s-a participat la webinar în format online pentru voluntarii implicați în cadrul proiectului CCPA/OFFS +SSP.

La 21.09.2023, or. Ceadâr-Lunga, s-a participat la desfășurarea activităților cultural-sportive planificate în cadrul Proiectului OFFS „Sport+Școală+Poliție”, conform Dispoziției șefului IGP Numărul 400/2023.

La 29.09.2023, sat. Slobozia Dușca, r-nul Criuleni, s-a participat la desfășurarea activităților cultural-sportive planificate în cadrul Proiectului OFFS „Sport+Școală+Poliție”, conform Dispoziției șefului IGP Numărul 400/2023.

Conform planului de acțiuni pentru anul 2023, în vederea implementării Acordului de Colaborare dintre Federația Moldovenească de Fotbal și Inspectoratul General al Poliției, angajații Poliției desemnați pentru participare în cadrul proiectului „Sport +Școală + Politie” ediția 2023, de comun cu Școlile Distractive de Fotbal (OFFS), în perioada lunilor septembrie-octombrie anul 2023, au fost organizate 79 de activități.

Peste 1575 de copii, cu vârsta cuprinsă între 6-11 ani, au participat la activitățile sportiv-educative ale festivalului fotbalistic, din cadrul programului special ”Sport+Școală+Poliție”, desfășurate de polițiștii din cadrul subdiviziunilor teritoriale ale Inspectoratului General al Poliției, în comun cu antrenorii școlilor de fotbal, în parteneriat cu Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale.

În organizarea acestora au fost implicați 51 de salariați ai Poliției și 165 forțe suplimentare (angajați ai IGSU, IGPF, primari, asistenți sociali și cadre didactice).

Prin activități, polițiștii au promovat modul sănătos de viață în rândul copiilor, educarea acestora în spirit sportiv și respectuos, înlocuirea practicilor violente cu metode educaționale pozitive și sportive, precum și renunțarea la violență și comportament deviant. Copiii au fost familiarizați cu măsurile de siguranță personală în mediul online, dar și în traficul rutier.

În context, Inspectoratul național de securitate publică în continuare va contribui în mod activ la colaborarea cu Federația Moldovenească de Fotbal, de comun cu Școlile Distractive de Fotbal, pentru realizarea scopurilor comune propuse și obținerea unor rezultate utile pentru întreaga societate.

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02DR2ugA4wPXgF9a2s9ZtZBaaSBA1isccCJfvyosEdJsWymZUMTbYrGfUO3CKYngY1&id=100064820795803&mibextid=Nif5oz

<https://fb.watch/nmrR7kD9a/?mibextid=Nif5oz>

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid0Hb3W1FpaFPAd9dV4WNaf56MHbdiTJZAcdckjtwzUJdBTgzbDj5XLkzMCV779GQytl&id=100064820795803&mibextid=Nif5oz

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02hZqKzF7PSduhhmUvnBRkpHgk25NiSGt84RKcyohGgJNkqaj61AXbgZJcVB.U1oqtXI&id=100057683881029&mibextid=Nif5oz

În perioada 8-9 decembrie 2023 s-a participat la seminarul de instruire pentru liderii și antrenorii CCPA/OFFS+SSP (ediția 2023).

3. Campania socială „Copil + stradă = libertate sau iluzie?”

La 25 mai 2022, a fost semnat un nou Plan de acțiuni comun între Inspectoratul General al Poliției și Asociația Obștească „Concordia. Proiecte sociale”, pentru perioada 2022-2023, prin care se va continua cooperarea orientată spre diminuarea fenomenului dispariției voluntare a copiilor.

Întru realizarea Planului vizat, la 10.05.2023 și 15.05.2023 au fost desfășurate ședințe, în format online, cu reprezentanții AO Concordia.Proiecte sociale, cu referire la organizarea marcării zilei de 25 mai – Ziua copilului dispărut.

La 25 mai curent, a fost organizat evenimentul de marcarea a Zilei Internaționale a copilului dispărut.

La 27.10.2023, a fost organizată ședință cu reprezentanții AO „Concordia "Proiecte Sociale", pentru evaluarea gradului de realizare a Planului comun de acțiuni și examinarea opțiunilor privind extinderea cooperării.

La 09.11.2023 a fost organizată ședința de lucru cu AO „Concordia.Proiecte Sociale” privind evaluarea activităților desfășurate conform Planului de acțiuni precum și activitățile ce urmează a fi desfășurate în campania „Vine Moșul”.

<https://www.concordia.md/despre-noi/details/un-copil-dispare-la-fiecare-doua-minute-in-europa/>

III. ACTIVITĂȚI GENERALE PE DOMENIUL SIGURANȚĂ MINORI

1) Activități organizatorice (organizate și desfășurate doar de către angajații Secției securitate publică, nemijlocit de către angajații responsabili de domeniul siguranță copii):

Cu referire la aspectul de monitorizare a sesizărilor cetățenilor înregistrate și examinate pe domeniul siguranță minori, se atestă că în perioada a **12** luni ale **anului 2023**, subdiviziunile teritoriale al Poliției au fost înregistrate în număr de **8629 (6792 - a.2022)** materiale, autosesizări al angajaților Poliției, sesizări parvenite din partea minorilor, părinților, altor persoane din comunitate, dintre care:

- **135 (156-a.2022)** petiții pe domeniul siguranță copii;
- **7135 (5516-a.2022)** materiale pe Registrul de evidență a altor informații referitoare la infracțiuni și incidente pe domeniul siguranță copii;
- **1359 (1120-a.2022)** materiale parvenite prin secretariat, pe domeniul siguranță copii.

Astfel, din numărul de **8629 (6792-a.2022)** materiale înregistrate pe domeniul siguranță copii, **1239 (1394-a.2022)** materiale au fost expediate altor autorități pentru examinare și primirea deciziei, conform competenței, dintre care:

- **741 (835-a.2022)** - în Instanța de judecată;
- **389 (440-a.2022)** - către Comisia pentru problemele minorilor;
- **55 (57-a.2022)** - către alte Inspectorate de poliție teritoriale;
- **28 (24-a.2022)** - către Procuratură;
- **0 (3-a.2022)**- către Inspecția de Muncă.
- **26 (35-a.2022)** - către alte autorități.

Reieșind din prioritățile și obiectivele serviciului, pe parcursul perioadei de raport, pe domeniul siguranță minori, au fost efectuate și întocmite **156** rapoarte de analiză elaborate privind

analiza fenomenului infracțional în rândul minorilor și victimizarea acestora în baza cărora au fost inițiate și puse în aplicare **515** planuri de acțiuni, din ele **327** fiind în desfășurare la moment.

În scopul informării și familiarizării populației cu privire la protecția copiilor de la diferite forme de violență, incidente sau accidente, precum și măsurile necesare pentru preîntâmpinarea săvârșirii infracțiunilor și implicarea acestora în fenomenul infracțional, de către subdiviziunile Poliției teritoriale, urmare analizei fenomenului predominant, la nivel local au fost inițiate **32** campanii de informare.

De asemenea, în perioada 06.02 - 05.03.2023, la nivel național a fost desfășurată Campania de informare cu genericul „#Eucă. Oferă. Crește generații!”, în scopul consolidării mecanismului de cooperare intersectorială, 462 salariați a Poliției au organizat și desfășurat activități informative în 738 autorități tutelare locale și 38 autorități tutelare teritoriale din țară, unde au participat 4377 reprezentanți a autorităților din domeniul protecției copiilor, fiind abordate problemele din comunitate pentru identificarea soluțiilor.

Subsidiar salariații Inspectoratelor de poliție teritoriale au desfășurat în total 2026 de activități de informare în 909 instituții de învățământ din numărul total de 1154 instituții de învățământ preuniversitare din țară, 883 activități de informare cu elevii claselor a I-IV-a, fiind informați 31642 elevi și 1143 de activități de informare cu elevii claselor a V-IX-a, fiind informați 46695 elevi. Astfel, în total au fost informați 78337 elevi.

Astfel, cu elevii claselor I-IV-a, s-au petrecut activități de informare cu tematica:

1. Conștientizarea traficului rutier și a pericolelor acestuia;
2. Comportamentul corespunzător în apropierea străzilor și drumurilor;
3. Regulile de traversare a drumurilor publice.

Cu elevii claselor V-IX-a, au fost petrecute activități de informare pe tematica:

1. „Prevenirea violenței între semeni. Bullying-ul”;
2. „Securitatea în mediul școlar”;
3. „Serviciile prietenoase copilului”;
4. „Aspecte ale comportamentului delinvent și deviant”;
5. „Pericolul abandonului școlar și de domiciliu”;
6. „Securitatea în familie”;
7. „Securitatea în comunitate”;
8. „Securitatea în mediul online”.

Deasemenea, în scop de informare și sensibilizare a populației, în cadrul campaniei de informare, au fost desfășurate 509 activități de informare în locuri publice, destinate copiilor și adulților, asupra pericolului lăsării fără supraveghere a copiilor, vicii sociale răspândite în rândul copiilor, fiind informați 6007 adulți și 6886 copii.

În cadrul activităților zilnice salariații Poliției au desfășurat **5025** activități de informare în locurile publice destinate copiilor și părinților (asupra pericolului lăsării fără supraveghere a copiilor, vicii sociale răspândite în rândul copiilor etc.), fiind informați **117582** copii și **54774** adulți.

Totodată, au fost organizate și desfășurate **124** sesiuni de informare pentru angajații IP/specialiști din domeniul protecției copiilor din cadrul altor instituții, precum și **20** training-uri pentru angajații IP/specialiști din domeniul protecției copiilor din cadrul altor instituții.

Un element important în informarea populației este materialul informativ elaborat, pentru buna desfășurare a activităților de sensibilizare a copiilor și adulților.

În acest context au fost elaborate **121** suporturi metodologice cum ar fi modele de pliante/materiale informative ce conțin recomandări pe diferite tematici, pentru a fi utilizate de către angajații Poliției în cadrul activităților de sensibilizare a copiilor părinților și populației desfășurate.

Din cadrul acestora sunt următoarele:

- **30** suporturi de curs de instruire;
- **60** priante/materiale informative;
- **31** recomandări.

Colaborarea cu organizațiile neguvernamentale, entități, instituții și agenți economici are un rol important în scop de pregătire antiinfracțională a populației, precum și stabilirea rolului fiecărei părți întru soluționarea problemelor comunității/persoanei în dependență de organizație și extinderea sferei de activitate.

În scopul unificării și coordonării eforturilor în vederea protecției copiilor, prevenirii și combaterii tuturor formelor de violență față de copii, precum și în scopul diminuării numărului de încălcări a normelor legale admise de către copii, de către subdiviziunile teritoriale au fost încheiate **122** Acorduri de colaborare cu ONG – rile din teritoriul administrativ, dintre care **91** pe termen determinat și **31** Acord de colaborare pe termen nedeterminat.

Având drept scop de a ridica nivelul și abilitățile profesionale a angajaților subdiviziunii din care face parte, precum și utilizarea și aplicarea, atât personal, cât și de către întregul efectiv, a actelor normative și legislative, care reglementează activitatea de serviciu pe domeniu siguranță copii, au fost organizate și desfășurate **101** mese rotunde, **20** traininguri și **124** sesiuni de informare a angajaților poliției precum și a altor specialiști din domeniul protecției copilului (asistenți sociali comunitari, primari, medici și asistenți medicali, profesori, etc.).

2) Activități de informare și sensibilizare:

Asigurarea informării populației cu privire la măsurile de securitate necesare pentru prevenirea victimizării în rândul minorilor, precum și colaborarea cu instituțiile de învățământ și organizațiile neguvernamentale având drept scop consolidarea siguranței minorilor, constituie una din prioritățile activității Poliției.

Urmare activităților zilnice desfășurate de către angajații Poliției, pe parcursul a **12 luni ale anului 2023**, pe întreg teritoriul țării, în incinta instituțiilor de învățământ preuniversitar, au fost organizate și desfășurate **10403 (a.2022 - 10280)** sesiuni de informare, fiind sensibilizați în total **413622** elevi, după cum urmează:

- **3940** - cu elevii claselor I-IV, la care au participat în total **165292** elevi;
- **5193** - cu elevii claselor V-IX, la care au participat **208146** elevi;
- **1270** - cu elevii claselor X-XII, la care au participat **40184** elevi.

De către angajații Poliției au fost organizate **359** ședințe cu părinții/reprezentanții legali, fiind sensibilizați **14288** de părinți/reprezentanți legali, totodată au fost organizate **768** ședințe cu cadrele didactice, la care au participat **8425** profesori.

3) Reflectarea activităților în mass-media.

În scopul familiarizării societății civile și sensibilizării opiniei publice privind activitățile desfășurate de Poliție pe domeniul siguranței copiilor, de către IP teritoriale, au fost reflectate **1471** activități cu mass-media, dintre care: **42** emisiuni la posturi TV, **6** emisiuni la posturile de radio, **53** informații prin intermediul publicațiilor din presa scrisă și **1370** materiale informative publicate prin intermediu rețelelor de socializare.

4) Mecanismul de cooperare intersectorială.

Procesul de cooperare dintre membrii echipei multidisciplinare în asigurarea protecției drepturilor copiilor victime sau potențiale victime ale infracțiunilor sau contravențiilor este una din prioritățile activității Poliției pe domeniul siguranță minori.

Este de menționat, conform prevederilor art.3 al Legii nr.140/2012 autoritatea centrală pentru protecția copilului este Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, este abilitat să elaboreze, să promoveze și să monitorizeze realizarea politicii statului în domeniul protecției copilului. Respectiv, la nivel local stabilindu-se competența privind protecția drepturilor copilului de către Autoritatea tutelară locală și teritorială.

Astfel, conform prevederilor pct.8 lit. (a) și (j) al Legii nr.140/2012, subiecții legii fiind copii aflați în situație de risc, victime al infracțiunilor și contravențiilor, precum și cei ce vin în contact cu legea, în baza pct. 15 al H.G. nr.338/2023, organele autorităților publice locale creează consilii raionale, municipale și locale pentru protecția drepturilor copilului.

În acest context, către consiliile raionale, municipale și locale pentru protecția drepturilor copilului (*H.G. nr.338/2023 privind aprobarea Regulamentului Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului*) de către salariații Poliției au fost expediate – **56** prezentări privind cazurile de încălcare a drepturilor copiilor, cazurile copiilor delincventi și ale părinților ce nu-și îndeplinesc obligațiunile părintești.

Către Comisia pentru protecția copilului aflat în dificultate (H.G. nr.7/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate) au fost expediate **87** demersuri dintre care fiind examinate doar **50** cazuri.

În adresa Autorității tutelare teritoriale, au fost expediate **1520** demersuri cu privire la necesitatea stabilirii unei măsuri destinate copiilor cu comportament deviant (art.11 al Legii nr.229/2018), din ele fiind examinate **679** cazuri.

Totodată, au fost expediate **60** sesizări în adresa instituțiilor de învățământ și **85** înștiințări expediate în adresa altor instituții.

În scopul executării art. 8 și art. 20 al Legii nr. 140/2013, HG nr.270/2014, al Ordinului interdepartamental nr. 153/1043/1042/293 din 08.10.2014 *”Cu privire la aprobarea Fișei de sesizare a cazului suspect de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului”* și Ordinului IGP nr. 79/2015 *„Cu privire la aprobarea Instrucțiunilor metodice privind intervenția Poliției în identificarea, evaluarea, referirea, asistență și monitorizarea cazurilor de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului”*, angajații Poliției au expediat **7129 (6684-a. 2022)** fișe de sesizare în adresa autorităților tutelare locale, dintre care:

Violență psihologică – 468 cazuri, dintre care:

cu vârsta sub 13 ani – **270** copii (148 fete și 123 băieți);

cu vârsta 14 - 15 ani – **115** copii (71 fete și 44 băieți);

cu vârsta 16 - 17 ani – **83** copii (42 fete și 41 băieți).

Violență fizică – 1319 copii, dintre care:

cu vârsta sub 13 ani – **668** copii (214 fete și 456 băieți);

cu vârsta 14 - 15 ani – **391** copii (143 fete și 248 băieți);

cu vârsta 16 - 17 ani – **269** copii (92 fete și 177 băieți).

Violență sexuală – 228 copii; dintre care:

cu vârsta sub 13 ani – **93** copii, (65 fete și 27 băieți);

cu vârsta 14 - 15 ani – **103** copii, (101 fete și 2 băieți);

cu vârsta 16 -17 ani – **32** copii, (31 fete și 1 băieți).

Neglijare – 5111 copii, dintre care:

cu vârsta sub 13 ani – **2417** copii, (866 fete și 1551 băieți);

cu vârsta 14 -15 ani – **1657** copii, (798 fete și 859 băieți);

cu vârsta 16 -17 ani – **1054** copii, (439 fete și 615 băieți).

Exploatare – 5 copii, dintre care:

cu vârsta 14 -15 ani – **5** copii (3 fete, 2 băieți);

Trafic – 1 copii, dintre care:
cu vârsta sub 13 ani – 1 copil (1 fete, 0 băieți);.

Urmare sesizărilor efectuate, de comun cu autoritatea tutelară locală, au fost plasați **620** copii în instituții de plasament, dintre care **457**- în regim de urgență și **163** în regim planificat. De asemenea, au fost organizate și desfășurate **1877** vizite la domiciliu și activități de verificare a condițiilor locative în cadrul echipelor multidisciplinare, de comun cu:

- angajații serviciilor de asistență socială –**1594**;
- direcțiile de învățământ sau instituții de învățământ – **126**;
- centrele medicilor de familie – **156**.

S-a participat la **3230** ședințe pentru abordarea problemelor din comunitate pe domeniul siguranță copii, dintre care:

- Comisia pentru probleme sociale **147** ședințe;
- Echipa multidisciplinară **2604** ședințe;
- Consiliul copiilor aflați în situație de risc **211** ședințe;
- Comisia copilului aflat în dificultate **215** ședințe;
- Comisia administrativă **53** ședințe;

Cât privește documentarea cazurilor de încălcare a legislației cu privire la protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, pentru încălcarea prevederilor din Legea nr.140 din 14 iunie 2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, conform prevederilor art. 65 din Codul contravențional, în perioada a 12 luni a anului 2023, au fost întocmite 3 procese-verbale cu privire la contravenție.

5) Activități de prevenire secundară.

În vederea sporirii gradului de informare a populației despre măsurile de siguranță, pregătirea antiinfracțională a societății, diminuarea fenomenului infracțional, precum și sporirea sentimentului de siguranță în mediul comunității, în perioada anului **2023**, de către salariații subdiviziunilor teritoriale ale Poliției au fost desfășurate **5334 razii**, dintre care:

- **4005** cu implicarea doar a efectivului subdiviziunii;
- **1144** cu implicarea reprezentanților organelor de protecție socială;
- **89** cu implicarea reprezentanților direcțiilor generale învățământ sau instituțiilor de învățământ;
- **96** cu implicarea medicilor de familie și asistenților medicali.

Concomitent, de către salariații subdiviziunilor teritoriale ale Poliției au fost desfășurate următoarele activități de prevenire secundară și anume de verificare a locurilor de concertare a minorilor sau locurilor disponibile de aflare a acestora, dintre care supuse verificării locuri de concentrare a minorilor, în total **32265**, dintre care:

- **6877** cartiere/blocuri locative;
- **5625** locuri de agreement;
- **7885** locuri/localuri abandonate/fără stăpân/ subsoluri;
- **1190** încăperile gării auto/feroviare și în preajma acestora;
- **4923** parcuri/alei;
- **3689** fâșii forestiere/păduri;
- **2076** altele.

Urmare activităților desfășurate, de către angajații Poliției, au fost depistați **130** copii, dintre care **94** copii ce au abandonat domiciliul/alte forme de plasament, **23** copii pentru practicarea vagabondajului și **13** copii în alte circumstanțe.

Totodată, au fost depistați și documentați **17** copii sub influența produselor interzise, după cum urmează – **14** copii în stare de ebrietate alcoolică și **3** copii sub influența substanțelor stupefiante:

6) Activități de prevenire terțiară:

În perioada de raport, de către salariații Poliției au fost petrecute activități de prevenire terțiară cu **218** părinți/reprezentanți legali, ce nu-și onorează obligațiile de educare, instruire și/sau întreținere a copilului și **1004** copii delincvenți, ce manifestă comportament deviant și/sau delincent, care se află la evidența Poliției, dintre care:

1.	Părinți needucogeni, dintre care:	
a)	<i>Pentru consum de băuturi alcoolice, precum și alte substanțe interzise</i>	85
b)	<i>Neglijență</i>	126
c)	<i>Comportament violent</i>	5
d)	<i>Alte</i>	2
2.	Copii delincvenți, dintre care:	
a)	- cu un comportament violent, predispuși de a comite delict	267
b)	- pentru abandon școlar	55
c)	- pentru abandon de domiciliu și altor forme de plasament (APP, CTF, inst. rezidențiale, etc.)	346
d)	- pentru practicarea vagabondajului și cerșitului	27
e)	- predispus de a comite infracțiuni;	147
f)	- predispus de a comite contravenții;	114
g)	- învinuit pentru comiterea infracțiunilor, însă în privința căruia nu au fost aplicate măsuri de constrângere sub formă de arest în perioada desfășurării acțiunilor procesual penale	46
h)	- este liberat de răspundere penală și în privința lui a fost aplicată măsura de constrângere cu caracter educativ;	2

De către angajații Poliției au fost efectuate **10108** verificări a copiilor aflați în evidența Poliției și **2300** verificări a părinților needucogeni, aflați la evidența Poliției.

7) Responsabilizarea părinților/reprezentanților legali

Un alt segment important este responsabilizarea părinților/reprezentanților legali în vederea îndeplinirii corespunzătoare a obligațiilor de întreținere, de educare și de instruire a copilului (pe lângă acțiunile ordinare întreprinse de Poliție, spre exemplu: discuții cu caracter de prevenire, referire către specialiști etc.) se materializă și prin aplicarea sancțiunilor pentru aceste contravenții.

În acest sens, pentru perioada a 12 luni a anului 2023, în privința părinților au fost întocmite total **1916** (1890-2022) procese-verbale cu privire la contravenții în baza art. 63 Cod **contravențional**, dintre care:

- **1399** (1375-2022) procese-verbale cu privire la contravenție, în temeiul alin. (1) *Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinți sau de către persoanele care îi înlocuiesc a obligațiilor de întreținere, de educare și de instruire a copilului.*

- **517** (515-2022) procese-verbale cu privire la contravenție în temeiul alin. (2) *Acțiunile specificate la alin.(1), dacă au avut ca urmare lipsa de supraveghere a copilului, vagabondajul, cerșitul ori săvârșirea de către acesta a unei fapte socialmente periculoase.*

Tot în această perioadă în privința părinților au fost întocmite **21** (16-2022) procese-verbale cu privire la contravenție în temeiul **art. 339 din Codul contravențional** (*Tăinuirea nașterii ori a decesului sau declararea nașterii ori a decesului cu încălcarea condițiilor sau a termenelor prevăzute de legislație*).

Totodată, în privința părinților au fost pornite:

- **57** (57-2022) cauze penale conform prevederilor **art. 201¹ Cod penal** (*Violența în familie*).

- **51** (49-2022) cauze penale conform prevederilor **art. 201² Cod penal** (*Exercitarea necorespunzătoare a obligațiilor părintești*).

Concomitent, Legea nr. 338 din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, prevede la art. 6 dreptul la inviolabilitatea persoanei copilului, la protecție împotriva violenței fizice și psihice, Statul este obligat să ocrotească inviolabilitatea copilului, protejându-l de *orice formă de exploatare, discriminare, violență fizică și psihică, inclusiv antrenarea în acțiuni criminale, inițierea în consumul de băuturi alcoolice, folosirea ilicită de substanțe stupefiante și psihotrope, practicarea jocurilor de noroc, cerșetoriei, incitarea sau constrângerea de a practica orice activitate sexuală ilegală, exploatarea în scopul prostituției sau al altei practici sexuale ilegale, în pornografie și în materiale cu caracter pornografic inclusiv din partea părinților sau rudelor.*

Astfel, în scopul protecției interesului superior al copilului au fost documentate următoarele contravenții:

- **128** (189-2022) procese-verbale cu privire la contravenție, în temeiul **art. 64 Cod contravențional**, *privind împiedicarea exercitării dreptului de a comunica cu copilul și de a-l educa;*

- **49** (56-2022) procese-verbale cu privire la contravenție, în temeiul **art. 88 Cod contravențional**, *privind aducerea copiilor la stare de ebrietate;*

- **39** (73-2022) procese-verbale cu privire la contravenție, în temeiul **art. 91 alin. (2) Cod contravențional**, *pentru comercializarea către copii a băuturilor alcoolice;*

- **30** (37-2022) procese-verbale cu privire la contravenție, în temeiul **art. 91¹ alin. (13) Cod contravențional**, *pentru comercializarea de produse din tutun copiilor.*

8) Responsabilizarea copiilor

Cât privește prevederile **art. 16 Cod contravențional**, atragerea la răspunderea contravențională a copiilor cu vârsta între 16 și 18 ani, în perioada **a 12 luni a anului 2023**, în privința acestora au fost întocmite **787** (600-2022) procese-verbale cu privire la contravenție, dintre care:

- **42** (40-2022) procese-verbale cu privire la contravenție, în temeiul **art. 69 Cod contravențional** (*Înjuria, adică vorbele sau faptele care lezează onoarea și demnitatea persoanei*);

- **44** (34-2022) procese-verbale cu privire la contravenție, în temeiul **art. 78 Cod Contravențional** (*Vătămarea integrității corporale*);

- **7** (8-2022) procese-verbale cu privire la contravenție, în temeiul **art. 85 Cod Contravențional** (*Procurarea ori păstrarea ilegală de droguri, precursori, etnobotanice și a analogilor acestora în cantități mici sau consumul de droguri fără prescripția medicului*);

- **15** (20-2022) procese-verbale cu privire la contravenție, în temeiul **art. 88 alin. (1) Cod contravențional** (*Aducerea copilului la starea de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe*);

- **16** (17-2022) procese-verbale cu privire la contravenție, în temeiul **art. 91 alin. (1) Cod contravențional** (*Consumul băuturilor alcoolice în locuri în care acesta este interzis*);

- **71** (41-2022) procese-verbale cu privire la contravenție în temeiul **art.104 Cod contravențional** (*Distrușgerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor străine, dacă fapta nu reprezintă o infracțiune*);

- **120** (80-2022) procese-verbale cu privire la contravenție, în temeiul **art.105 Cod contravențional** (*Sustragerea în proporții mici din avutul proprietarului prin furt, însușire, delapidare, abuz de serviciu sau escrocherie*);

- **1** (0-2022) proces-verbal cu privire la contravenție, în temeiul **art.203 Cod contravențional** (*Încălcarea regulilor de conduită de către pasagerii și conducătorii vehiculelor*);

- **246** (208-2022) procese – verbale cu privire la contravenție, în temeiul **art. 228-245 Cod contravențional** *în domeniul circulației rutiere;*

- **3** (5-2022) proces – verbal cu privire la contravenție, în temeiul **art. 336 Cod contravențional** (*Nesubordonarea cu rea voință cererii legitime a colaboratorului organelor de ocrotire a normelor de drept*);

- **2** (8-2022) procese-verbale cu privire la contravenție, în temeiul **art. 342 Cod contravențional** (*Chemarea intenționat falsă a serviciilor specializate*);

- **3** (0-2022) procese-verbale cu privire la contravenție, în temeiul **art. 352 Cod contravențional** (*Ultragierea militarului*);

- **5** (5-2022) procese-verbale cu privire la contravenție, în temeiul **art. 353 Cod contravențional** (*Ultragierea colaboratorului organelor de ocrotire a normelor de drept, opunerea de rezistență*);

- **129** (102-2022) procese-verbale cu privire la contravenție, în temeiul **art. 354 Cod contravențional** (*Huliganismul nu prea grav*);

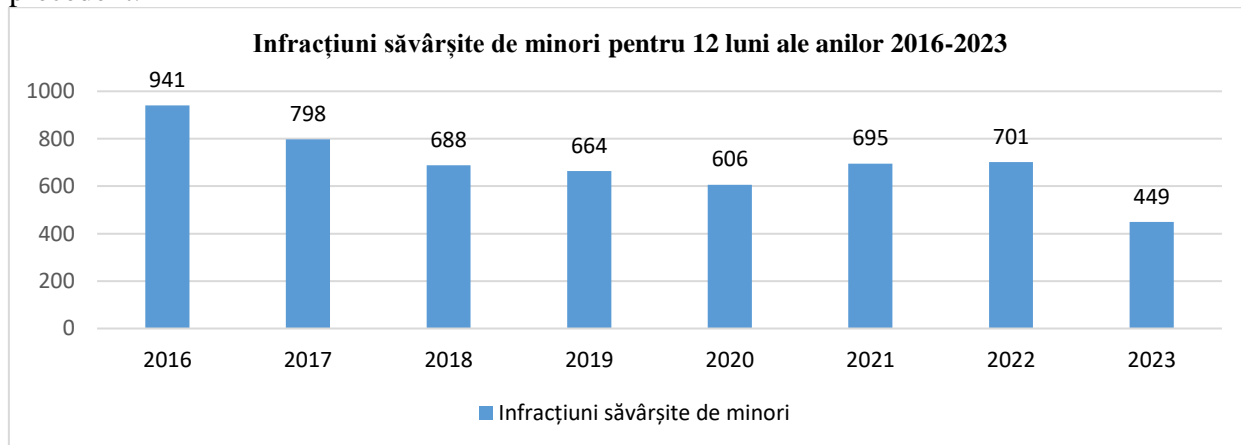
- **50** (20-2022) procese-verbale cu privire la contravenție, în temeiul **art. 355 Cod contravențional** (*Consumul de băuturi alcoolice și apariție în stare de ebrietate*);

- **33** (12-2022) procese-verbale cu privire la contravenție, în temeiul **art. 357 Cod contravențional** (*Tulburarea liniștii*).

IV. DINAMICA CRIMINALITĂȚII ÎN MEDIUL COPIILOR

Conform datelor statistice furnizate de Serviciul Tehnologiei Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne, pe parcursul a 12 luni ale anului 2023, în Republica Moldova au fost săvârșite **21442** infracțiuni, comparativ cu **23889**, înregistrate în perioada analogă ale anului **2022**, ceea ce constituie o descreștere cu **-10,2%**.

În perioada de referință, de către copii și cu participarea acestora au fost săvârșite **449 (701-2022)** infracțiuni, ceea ce constituie descreștere cu **-35,95%**, față de perioada analogică a anului precedent.

Din numărul total de **449 (701-2022)** cauze penale pornite, urmărirea penală a fost finisată în **417 (658-2022)** cauze penale, dintre care: **339 (537-2022)** au fost trimise spre examinare către instanța de judecată, **76 (117-2022)** au fost încetate, **2 (3-2022)** cauze penale clasate și **0 (1-2022)** cauze penale au fost suspendate condiționat.

Analiza tactică a infracționalității a reflectat că, în comiterea a **449 (705 – 2022)** infracțiuni au participat **735 (1039 - 2022)** copii, dintre care:

- **555 (771 - 2022)** copii au comis infracțiuni **mai puțin grave**;

- **103 (188 - 2022)** copii au comis infracțiuni **grave**;

- **62 (74 - 2022)** copii au comis infracțiuni **ușoare**;

- **9 (3 - 2022)** copii au comis infracțiuni **deosebit de grave**;

- **6 (3 – 2022)** copii au comis infracțiuni **excepțional de grave**.

Analiza efectuată a evidențiat că, la comiterea infracțiunilor au participat **735 (1039-2022)** copii, dintre care **684 (974 -2022)** băieți și **51 (65-2022)** fete.

Din ei, **735** copii, adică **68,3%**, au fost trași la răspundere penală, iar **3** copii, adică **0,41%**,

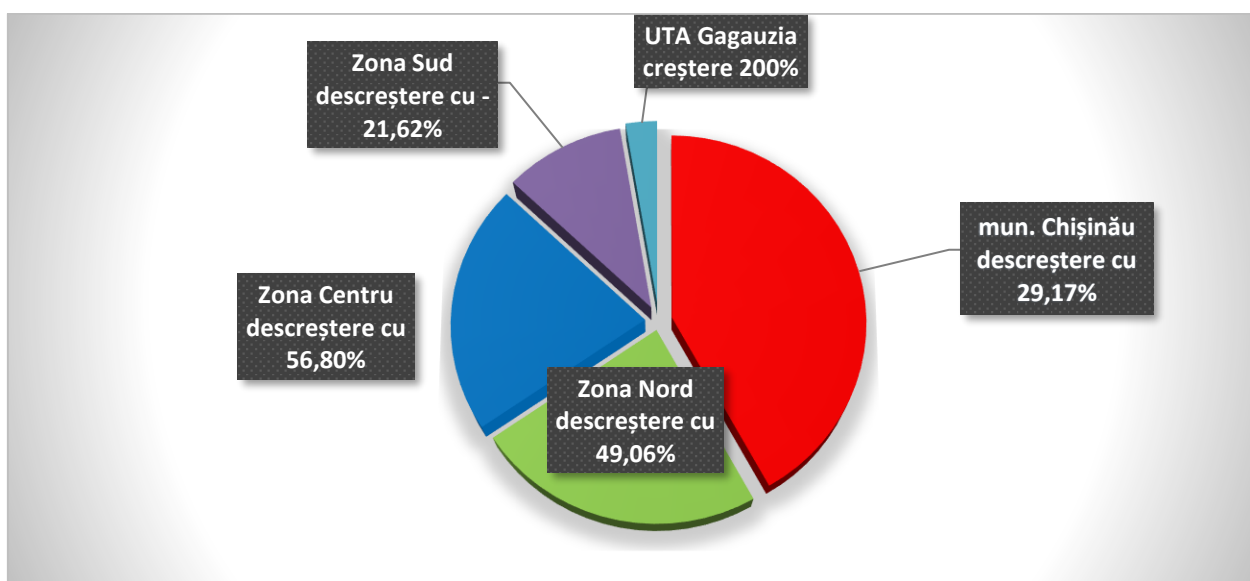
au fost eliberați de răspundere penală.

Conform criteriului de divizare regională a provenienței copiilor, care au comis infracțiuni se atestă că fenomenul infracțional în mediul copiilor este centrat în mediul urban **422** (593-2022) persoane, comparativ cu mediul rural **313** (446 - 2022) persoane, coraportul fiind: **urban** afectat de **57,41%**, iar **rural** de **42,59%**.

Divizarea ratei criminalității, după principiul zonal și numărul copiilor cu vârsta cuprinsă între 10-18 ani, atestă următoarele:

- **mun. Chișinău** a înregistrat **187** (264 – a.2022) infracțiuni săvârșite de către copii sau cu participarea acestora, cu o densitate a populației de **63195** de copii;
- **zona Nord** a înregistrat **105** (214 – a.2022) infracțiuni săvârșite de către copii sau cu participarea acestora, cu o densitate a populației de **91236** de copii;
- **zona Centru** a înregistrat **96** (169 – a.2022) infracțiuni săvârșite de către copii sau cu participarea acestora, cu o densitate a populației de **110019** de copii;
- **zona Sud** a înregistrat **46** (47 – a.2022) infracțiuni săvârșite de către copii sau cu participarea acestora, cu o densitate a populației de 54619 de copii;
- **DP a UTA Găgăuzia** a înregistrat **12** (4 – a.2022) infracțiuni săvârșite de către copii sau cu participarea acestora, cu o densitate a populației de 16291 de copii;
- **Altele – 3** (3 – a.2022) infracțiuni săvârșite de către copii sau cu participarea acestora.

Figura nr.2 Rata infracționalității după zone

Analiza aspectului criminalității juvenile, pentru perioada a 12 luni ale anului 2023 (*MIN01*), denotă următoarele categorii de infracțiuni comise de către copii sau cu participarea acestora:

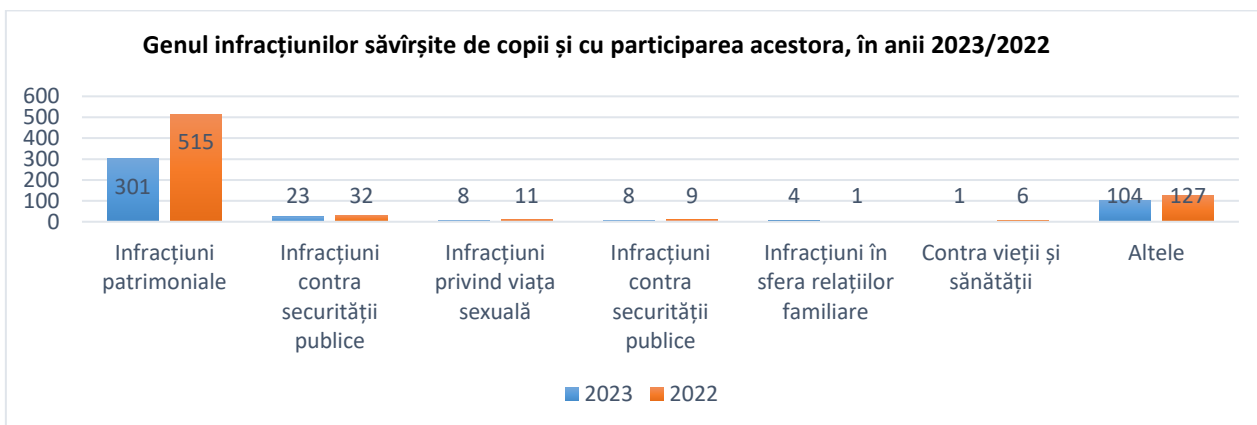
- 1. Infracțiuni patrimoniale: -58,44 (301-2023, 515-2022):**
 - *furturi* -**36,84%** (264-2023, 422-2022);
 - *jafuri* -**61,9%** (32-2023, 84-2022);
 - *tâlharii* – **44,44%** (5-2023, 9-2022);
- 2. Infracțiuni contra securității publice:**
- 3. huliganism -28,12% (23-2023, 32-2022).**
- 4. Infracțiuni privind viața sexuală: -27,27% (8-2023, 11-2022).**
- 5. Infracțiuni contra sănătății publice:**
- 6. infracțiuni legate cu droguri -11,11% (8-2023, 9-2022).**
- 7. Infracțiuni în sfera relațiilor familiare +300% (4-2023, 1-2022).**
- 8. Contra vieții și sănătății: -95,0% (1-2023, 6-2022):**
 - *omor* -**100%** (0-2023, 2-2022);

Inspectoratul național de securitate publică

- vătămări intenționate - **75,0%** (1-2023, 4-2022).

9. Altele -81,88% (104-2023, 127-2022).

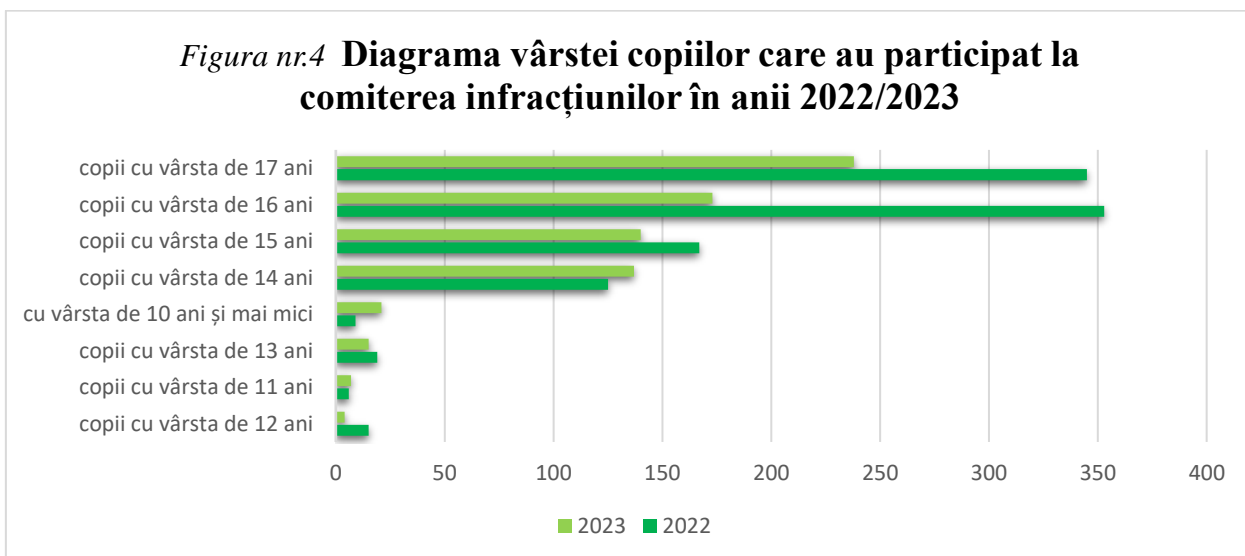
Totodată, distingem că, **64** (106-2022) infracțiuni au fost săvârșite în grup, **24** (35-2022) în stare de ebrietate, **52** (95-2022) repetat și **4** (1-2022) în sfera relațiilor familiare.

V. ASPECTUL PARTICIPATIV AL COPIILOR LA SĂVÂRȘIREA INFRAȚIUNILOR.

Urmare analizei datelor statistice s-a constatat că, la comiterea a **449** (701-2022) infracțiuni înregistrate în perioada de raport, au participat **735** (1039-2022) copii, dintre care **684** (974-2022) băieți și **51** (65-2022) fete, ce atestă o creștere la capitolul participării copiilor la comiterea infracțiunilor.

După **aspectul de vârstă** (Figura nr.4) al copiilor care au participat la comiterea infracțiunilor distingem că:

- **238** (345-2022) - cu vârsta de 17 ani;
- **173** (353-2022) - cu vârsta de 16 ani;
- **140** (167-2022) - cu vârsta de 15 ani;
- **137** (125-2022) - cu vârsta de 14 ani;
- **15** (19-2022) - cu vârsta de 13 ani;
- **4** (15-2022) - cu vârsta de 12 ani;
- **7** (6-2022) - cu vârsta de 11 ani;
- **21** (9-2022) - cu vârsta de 10 ani și mai mici.

Cu referire la **statutul social al copiilor** implicați în săvârșirea infracțiunilor pe parcursul

perioadei vizate, este de menționat că:

- **321** (497-2022) copii – fac parte din familii complete;
- **116** (171-2022) copii – fac parte din familii incomplete;
- **48** (78-2022) copii – sunt separați de părinți;
- **9** (29-2022) copii fără domiciliu;

Din numărul total de **735** copii implicați în săvârșirea/participarea infracțiunilor, **207** (328-2022) copii sunt neîncadrați în muncă și studii sau au abandonat procesul de studii, iar **260** (711-2022) copii sunt cuprinși de procesul de studii.

Astfel, din numărul de copii încadrați în procesul de studii, aceștia fac parte din:

- **18** cu studii speciale;
- **13** elevi;
- **11** elevi ai școlilor medii;
- **1** elevi ai școlilor profesionale;
- **1** student al instituției superioare/medii speciale;
- **691** alte categorii.

Este de menționat că:

- **723** (1013-2022) copii au săvârșit infracțiuni pentru **prima dată**;

- **12** (26-2022) copii au săvârșit infracțiuni **repetat**.

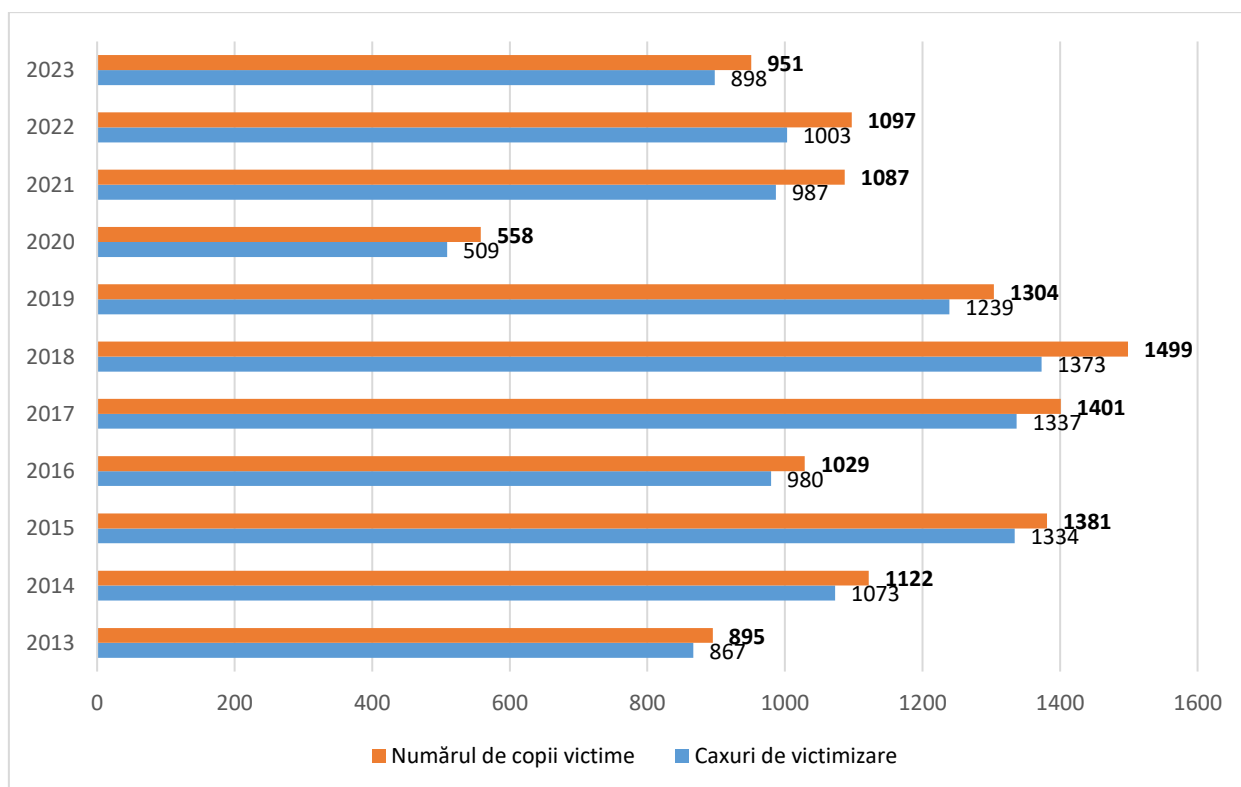
În privința a **10** (17-2022) copii a fost emisă sentința de condamnare condiționată.

Totodată, **34** (47-2022) copii au săvârșit infracțiuni în stare de ebrietate alcoolică și 0 (1-2022) copii au săvârșit infracțiuni în stare de ebrietate narcotică.

VI. VICTIMIZAREA COPIILOR

Pe parcursul perioadei de raport **951** (**1097 -2022**) copii au fost stabiliți ca fiind victime ale infracțiunilor, în cadrul a **898** (**1003-2022**) de cauze penale.

Datele statistice înregistrate pentru 12 luni ale anilor 2013-2023:

Categoriile de infracțiuni săvârșite împotriva copiilor:

1) **contra vieții și sănătății – 50 (64-2022) copii victime, dintre care:**

- 4 copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 145 Cod penal „Omorul intenționat”** – 4 cauze penale;
- 1 copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 147 Cod penal „Pruncuciderea”** – 1 cauză penală;
- 3 copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 149 Cod penal „Lipsirea de viață din imprudență”** – 3 cauză penală;
- 13 copii victime ai infracțiunii prevăzute de **art. 150 Cod penal „Determinarea sau înlesnirea sinuciderii”** – 13 cauze penale;
- 1 copil victimă a infracțiunii prevăzute de **art. 151 Cod penal „Vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății”** – 1 cauză penală;
- 14 copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 152 Cod penal „Vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății”** – 14 cauze penale;
- 3 copii victimă a infracțiunii prevăzute de **art. 155 Cod penal „Amenințarea cu omor ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății”** – 3 cauze penale;
- 4 copii victimă a infracțiunii prevăzute de **art. 157 Cod penal „Vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății cauzată din imprudență”** – 4 cauze penale;
- 7 copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 163 Cod penal „Lăsarea în primejdie”** – 7 cauze penale;

2) **contra libertății, cinstitii și demnității persoanei – 25 (20-2022) copii victime, dintre care:**

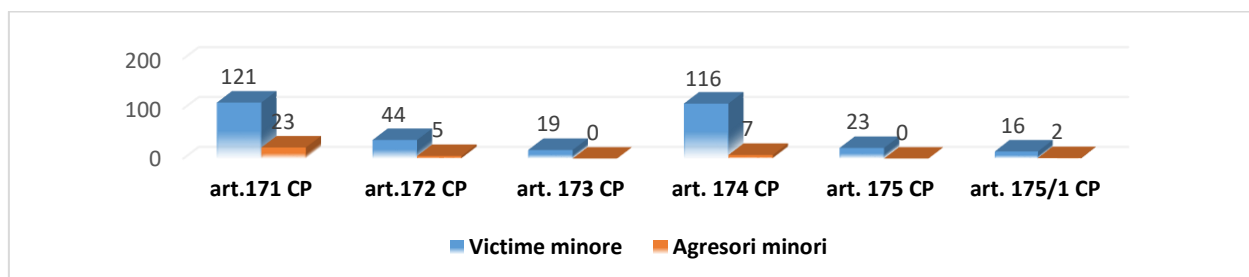
- 10 copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 164 Cod penal „Răpirea unei persoane”** – 9 cauze penale;
- 8 copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 166 Cod penal „Privațiunea ilegală de libertate”** – 7 cauze penale;
- 1 copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 165 Cod penal „Traficul de ființe umane”** – 1 cauză penală;
- 3 copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 166¹ Cod penal „Tortura, tratamentul inuman sau degradant”** – 3 cauze penale;
- 3 copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 168 Cod penal „Munca forțată”** – 1 cauze penale;

3) **privind viața sexuală - 339 (372-2022) copii victime, dintre care:**

Pe parcursul perioadei de raport **339 (372 - a.2022)** copii au fost stabiliți ca fiind victime ale infracțiunilor, în cadrul a **347 (379 - a.2022)** cauze penale pornite pe infracțiuni cu caracter sexual.

După criteriul de gen al **victimelor: 315 (356-a.2022)** victime sunt de gen feminin și **24 (16-a.2022)** sunt de gen masculin.

După criteriul de gen al **agresorului: 37 (43-a.2022)** minori (gen masculin) sunt în calitate de agresor.

După criteriul de vârstă al victimelor minore: din **339** de victime, vârsta preponderentă a acestora predomină între 13-15 ani, dintre care:

Vârsta	0-6 ani	7 ani	8 ani	9 ani	10 ani	11 ani	12 ani	13 ani	14 ani	15 ani	16 ani	17 ani	lipsesc datele
total	4	5	7	8	10	22	27	35	85	77	35	21	3

Conform criteriului privind locul comiterii infracțiunilor s-a stabilit că: **119** infracțiuni s-au comis în mediul **urban**, **228** infracțiuni au fost comise în mediul **rural**.

După corelația dintre subiecți, din numărul total de **347** cauze penale înregistrate s-a stabilit că:

- în **219** cauze penale agresorii sunt cunoscuți cu victima;
- în **72** cauze penale agresorul nu este cunoscut de victimă;
- în **17** cauze penale s-a stabilit corelația dintre concubinul mamei și fiica acesteia;
- în **5** cauze penale agresorul este unchiul victimei;
- în **6** cauze penale s-a stabilit corelația între bunel victimei;
- în **9** cauze penale agresorul este fratele victimei;
- în **19** cauze penale lipsesc datele despre agresor.

În urma analizei datelor conform criteriului respectiv, s-a stabilit că din numărul total de infracțiuni înregistrate, **223** infracțiuni sunt de tip unic, **92** infracțiuni au fost comise sistematic, iar **32** la infracțiuni lipsește această informație.

Totodată, se evidențiază faptul că din numărul total de **347** cauze penale pornite în anul 2023, infracțiunile au fost comise în anii precedenți, după cum urmează: art. 171 CP – **32** cauze; art. 172 CP – **10** cauze; art. 173 CP – **3** cauze; art. 174 CP – **41** cauze; art. 175 CP – **7** cauze; art. 175¹ CP – **3** cauză.

Conform datelor infracțiunilor se constată că acestea se produc în mare parte din a doua jumătate a zilei și până la miezul nopții.

Astfel, se constată că victime ale infracțiunilor privind viața sexuală sunt 339 (372-a.2022) copii, dintre care:

- **122** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 171 Cod penal „Violul”** – **128** cauze penale;
- **45** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 172 Cod penal „Acțiuni violente cu caracter sexual”** – **48** cauze penale;
- **19** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 173 Cod penal „Hărțuirea sexuală”** – **19** cauză penală;
- **116** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 174 Cod penal „Raportul sexual cu o persoană care nu a împlinit vârsta de 16 ani”** – **119** cauze penale;
- **21** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 175 Cod penal „Acțiuni perverse”** – **21** cauze penale;
- **16** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 175¹ Cod penal „Ademenirea minorului în scopuri sexuale”** – **12** cauze.

4) privind drepturile constituționale – 8 (10-2022) copii victime, dintre care:

- **5** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 177 Cod penal „Încălcarea inviolabilității vieții personale”** – **5** cauze penale;
- **3** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 179 Cod penal „Violarea de domiciliu”** – **3** cauze penale;

5) contra patrimoniului – 122 (165-2022) copii victime, dintre care:

 Inspectoratul național de securitate publică

- **51** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 186 Cod penal „Furtul”** – **51** cauze penale;
- **23** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 187 Cod penal „Jaful”** – **20** cauze penale;
- **3** copil victimă a infracțiunii prevăzute de **art. 188 Cod penal „Tîlhăria”** – **1** cauză penală;
- **4** copil victimă a infracțiunii prevăzute de **art. 189 Cod penal „Șantajul”** – **4** cauză penală;
- **14** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 190 Cod penal „Escrocheria”** – **14** cauze penale;
- **27** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 192 Cod penal „Pungășia”** – **27** cauze penale.

6) contra familiei și minorilor – 248 (267-2022) copii, dintre care:

- **64** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 201¹ Cod penal „Violența în familie”** – **57** cauze penale;
- **84** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 201² Cod penal „Exercitarea necorespunzătoare a obligațiilor părintești”** – **51** cauze penale;
- **14** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 206 Cod penal „Traficul de copii”** – **14** cauze penale;
- **38** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 207 Cod penal „Scoaterea ilegală a copiilor din țară,,** – **31** cauze penale;
- **37** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 208 Cod penal „Atragerea minorilor la activitate criminală sau determinarea lor la săvîrșirea unor fapte imorale,,** – **38** cauze penale;
- **11** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 208¹ Cod penal „Pornografia infantilă”** – **11** cauze penale;

7) contra sănătății publice și conviețuirii sociale – 10 (9-2022) copii victime, dintre care:

- **4** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 209 Cod penal „Atragerea minorilor la consumul ilegal de substanțe stupefiante, psihotrope și/sau de alte substanțe cu efecte similar”** – **3** cauze penale.
- **6** copii victimă a infracțiunii prevăzute de **art. 213 Cod penal „Încălcarea din neglijență a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale ”** – **6** cauze penale.

8) în domeniul transporturilor – 88 (98-2022) copii, dintre care:

- **85** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 264 Cod penal „Încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport”** – **78** cauze penale;
- **1** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 264¹ Cod penal „Conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe”** – **1** cauză penală;
- **2** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 269 Cod penal „Încălcarea regulilor privind menținerea ordinii și securitatea circulației”** – **2** cauze penale;

9) contra securității publice și a ordinii publice – 65 (77-2022) copii, dintre care:

- **65** copii victime a infracțiunii prevăzute de **art. 287 Cod penal „Huliganismul”** – **65** cauze penale.

10) altele 4 (15-2022) în 4 cauze penale.

VII. FUGA VOLUNTARĂ A COPIILOR DE LA DOMICILIU.

Pe parcursul **12 luni ale anului 2023** au fost înregistrate **876 (1090 – a. 2022)** cazuri de plecare voluntară intenționată a copiilor de la domiciliu/ plasament, cu implicarea a **551 copii (791 – a. 2022)**, dintre care **322 fete și 229 băieți**.

Din numărul total de cazuri înregistrate:

- în **528 cazuri (722 – a. 2022)** copii au plecat în mod repetat;
- în **109 cazuri (124 – a. 2022)** copii au plecat în grup.

Pornind de la mediul de unde au plecat copiii, analiza efectuată denotă următoarele:

- 1) **296 copii** au plecat din familie:
 - a) cu ambii părinți - **175** de copii;
 - b) cu un părinte - **121** copii.

după nivelul de asigurare materială a familiei:

- a) **161** copii au plecat din familii social-vulnerabile;
 - b) **135** copii au plecat din familii asigurate material.
- 2) **255** copii au plecat din centre de plasament sau altă formă de protecție.

Analizând vârsta copiilor care au plecat intenționat de la domiciliu/ plasament, s-a constatat următoarele:

- până la vârsta de **9 ani – 16 copii;**
- de **14-16 ani – 364 de copii;**
- de **10-13 ani – 118 copii;**
- de **17-18 ani – 53 copii.**

După mediul de domiciliere, se constată că:

- **341** copii provin din mediul urban;
- **210** copii provin din mediul rural.

Cu referire la timpul de sesizare a Poliției de la stabilirea plecării copiilor, se atestă că:

- **736 cazuri** sesizate în **24** de ore;
- **26 cazuri** sesizate în **72** de ore după plecare;
- **72 cazuri** sesizate în **48** de ore după plecare;
- **42 cazuri** sesizate peste **72** ore după plecare.

Urmare a măsurilor întreprinse de către angajații subdiviziunilor teritoriale ale Poliției sesizați/autosesizați:

- **274 copii** au fost depistați în decurs de **24 ore;**
- **67 copii** au fost depistați în decurs de **72 ore;**
- **131 copii** au fost depistați în decurs de **48 ore;**
- **68 copii** au fost depistați peste **72 ore.**

La finele a 12 luni a. 2023 - erau nedepistați **11 copii**, dintre care 7 băieți și 4 fete.

În perioada vizată, au mai fost înregistrate **384 cazuri** în care copiii nu au ajuns acasă sau la centrele de plasament la ora convenită cu părinții sau cu personalul centrelor, s-a deconectat telefonul mobil și părinții nu puteau să-i contacteze, în unele cazuri copiii chiar se aflau la domiciliu, iar părinții au apelat la Poliție, etc., cu regret în perioada de raport s-a mai înregistrat **3 cazuri** în care copii fără supravegherea părinților au plecat la joacă în localitate, un copil fiind bolnav în urma măsurilor întreprinse a fost depistat înecat în bazin de acumulare și al doilea copil în circumstanțe necunoscute a fost omorât de către vecin fiind intentată cauză penală conform art. 145 CP RM, în un caz copilul a ieșit din curtea casei fiind depistat într-un canal de scurgere a apei decedat fără semne de moarte violentă.

În toate aceste cazuri copiii fie au revenit singuri la domiciliu, fie erau găsiți într-un timp foarte scurt, uneori până la intervenția Poliției.

În **11 cazuri** copiii s-au rătăcit din cauza problemelor de sănătate și a vârstei fragede.

În scopul diminuării cazurilor de plecare intenționată de la domiciliu/ plasament și prevenirii acestui flagel, au fost remise **551** fișe de sesizare a cazului suspect de violență, neglijare, exploatare, trafic, fiind examinate 485 de fișe de sesizare, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului 270/2014, în adresa autorităților responsabile din domeniu și au fost remise **128** demersuri la Serviciul Asistență Psiho-pedagogică din cadrul Direcțiilor educație.

VIII. ANALIZA INCIDENTELOR ÎN RÂNDURILE MINORILOR

Conform datelor oferite de către subdiviziunile subordonate Inspectoratului General al Poliției, pe parcursul a **12 luni ale anului 2023**, au fost înregistrate **585** incidente cu implicarea a **594** copii.

După criteriul, circumstanțele incidentului:

a) CĂDERI DE LA ÎNĂLȚIME

Au fost înregistrate **168 (a.2022-115)** cazuri de cădere de la înălțime, dintre care:

- **39** căderi de pe tobogan (poarta de fotbal), aflându-se pe terenul de joacă;
- **32** căderi de pe edificiu, sau alte obiecte din jurul edificiului;
- **15** căderi din copac;
- **2** căderi de pe anumite instalații (țevi, surse de lumină, gaz, apă, etc);
- **80** alte căderi.

În consecință, **86 copii** s-au ales cu traumatisme, **72 copii nu au avut de suferit**, iar **10 copii** au decedat.

b) CĂDERI ÎN ADÂNCIME

Au fost înregistrate **5 (a. 2022-14)** cazuri de cădere în adâncime, dintre care:

- **2** copil a căzut în groapă;
- **1** copil a căzut în lac.
- **2** copii au căzut în fântână;

În consecință, **2 copii** au suferit careva traumatisme, iar **3 copii** nu au suferit traumatisme.

c) ÎNECURI

Au fost înregistrate **13 (a.2022-15)** cazuri de înece cu implicarea a **13** copii, dintre care:

- **6** copii s-au îneecat în râu, fără prezența părinților;
- **3** copii s-au îneecat într-un bazin de apă improvizat.
- **2** copii s-au îneecat în lac, cu prezența părinților;
- **2** copii s-au îneecat în lac, fără prezența părinților;

d) INCIDENTE CASNICE

Au fost înregistrate **399 (a.2022-402)** de incidente casnice, dintre care:

- **80 cazuri** de consumarea excesivă de pastile;
- **61 cazuri** de consumarea de băuturi alcoolice;
- **44 cazuri** de consumarea substanțelor toxice;
- **33 cazuri** de vătămarea corporală din neatenție cu diferite obiecte casnice;
- **25 cazuri** de vătămarea corporală a copilului de către animale;
- **23 cazuri** de căderea copilului în lichide fierbinți;
- **21 cazuri** de vătămarea corporală a copului din neatenție de către alți membri ai familiei;
- **10 cazuri** de cădere a obiectelor casnice peste copil;
- **4 caz** de consumarea obiectelor dăunătoare sănătății;
- **98 cazuri** - altele.

Astfel, **294 copii** nu au avut de suferit traumatisme sau vătămări corporale, **98 copii** s-au ales cu traumatisme și **15 copii** au decedat.

1. *După criteriul de gen.*

Din numărul total de copii implicați în incidente (**căderi de la înălțime, căderi în adâncime și incidente casnice**) **231** sunt fete și **363** sunt băieți.

2. *După criteriul de vârstă:*

- **146 copii** cu vârsta de până la 2 ani;
- **119 copii** cu vârsta între 13-15 ani;
- **118 copii** cu vârsta cuprinsă între 3 - 6 ani;
- **74 copii** cu vârsta între 7 - 9 ani;
- **75 copii** cu vârsta între 10 - 12 ani;
- **46 copii** cu vârsta între 16-17 ani;
- **16 copii** cu vârsta de până la 18 ani.

3. După specificului familial:

575 copii sunt educați în familie și **19 copii** sunt educați în instituții de plasament.
498 copii provin din familii complete și **77 copii** sunt din familii monoparentale;
113 copii provin din familii social-vulnerabile și **462 copii** sunt din familie asigurate material;

IX. ACCIDENTELE RUTIERE CU IMPLICAREA COPILOR ÎN DRUM SPRE/ DE LA INSTITUȚIE DE ÎNVĂȚĂMÎNT.

În perioada a **12 luni ale anului 2023** a fost înregistrat **25 (23– a. 2022)** accidente rutiere cu implicarea a **2** elevi în calitate de pasager, **25** elevi în calitate de pieton și **3** elevi în calitate de conducător al mijlocului de transport, aflați în drum spre/de la instituția de învățământ, având ca urmare traumatizarea a **20** elevi, **2 decese**, **8** elevi nu a suportat traume.

După genul elevilor implicați **16** sunt băieți și **14** sunt fete, cu vârsta cuprinsă între 7-9 ani – **11** elevi, 10-14 ani – **9** elevi, 15-17 ani – **8** elevi și 17-18 ani – **2** elev, **15** cazuri au avut loc în localități urbane și **10** cazuri în localități rurale.

X. INCIDENTELE/INFRAȚIUNILE CU IMPLICAREA ELEVILOR ÎN DRUM SPRE/ DE LA INSTITUȚIE DE ÎNVĂȚĂMÎNT.

XI.

În perioada a **12 luni ale anului 2023** au fost înregistrate **148 (168 - a.2022)** incidente/infrațiuni cu implicarea elevilor (victimă, agresor) în drum spre/de la instituția de învățământ, dintre care:

- cădere din propria imprudență - **20** cazuri;
- căderea provocată din cauza unei terțe persoane (elev/elev) - **14** cazuri;
- bătaie (elev-elev) - **88** cazuri;
- înjurie (elev/elev – 6; matur/elev – 1.) – **7** cazuri;
- abuz sexual (elev/elev) – **3** caz;
- acțiuni huliganice (elev/elev)- **7** cazuri;
- altele (elev/elev-8; elev/matur-1) – **9** cazuri;

În toate cazurile menționate supra subiecți ai acestor incidente/infrațiuni au fost **268** de elevi, care după gen sunt **215** băieți și **53** fete, elevii au vârsta cuprinsă între 7-9 ani – **47** elevi, 10-14 ani – **170** elevi, 15-17 ani – **49** elevi, 17-18 ani – **2** elevi.

În localitățile rurale au avut loc **69** incidente și în localități urbane – **79** incidente.

În privința elevilor au fost întocmite **2** procese - verbale cu privire la contravenție, fiind sancționați **2** elevi, iar în privința părinților/reprezentanților legali au fost întocmite **21** procese - verbale cu privire la contravenție, fiind sancționați **17** părinți/reprezențați legali și în privința a **4** elevi a fost pornite cauze penale.

XII. INCIDENTELE/INFRAȚIUNILE CU IMPLICAREA ELEVILOR ÎN TIMPUL ORELOR DE STUDII.

Pe perioada a **12 luni ale 2023** au fost înregistrate **260 (178 - a.2022)** incidente/infrațiuni cu implicarea elevilor (victimă, agresor) în timpul orelor de studii în incinta/adiacentul instituției de învățământ, în care au fost implicați în total **262 elevi**, dintre care:

1. Profesori față de elevi – 32 cazuri, dintre care:

a) aplicată violența psihologică – 6 cazuri, unde a fost implicat **5** elevi în calitate de victime (5 fete și 1 băiat);

b) aplicată violența fizică – 26 cazuri, unde au fost implicați **29** elevi în calitate de victime (8 fete și **21** băieți);

În calitate de abuzatori au fost implicați **32 profesori (18 femei și 14 bărbați)**, **8** cazuri au fost înregistrate în localități urbane și **24** cazuri în localități rurale.

Vârsta elevilor implicați în aceste incidente sunt: 7-9 ani – 5 elevi, 10-14 ani – 22 elevi și 15-17 ani – 8 elevi.

2. Elevi față de profesori – 4 cazuri, dintre care:

a) aplicată violența psihologică – 3 cazuri, unde au fost implicați **3** profesori în calitate de victime (2 femei și 1 bărbat);

b) aplicată violența fizică – 1 caz, unde a fost implicat 1 profesor în calitate de victimă (1 femeie).

În calitate de abuzatori au fost implicați 5 (5băieți) elevi cu vârsta de 10-14 ani – 2 elevi și 15-17 ani - 3 elev, toate cazurile au fost înregistrate în localitățile rurale.

3. Violența între semeni – 204 cazuri, dintre care:

a) aplicată violența psihologică – 25 cazuri, fiind implicați **27** elevi în calitate de victime (12 fete și 16 băieți);

b) aplicată violența fizică – 176 cazuri, fiind implicați **190** elevi în calitate de victime (65 fete și 124 băieți).

c) aplicată violență sexuală – 3 caz, fiind implicat **3** elevi în calitate de victimă (3 băieți).

În aceste incidente au fost implicați **235** de elevi în calitate de agresori (27 fete și 208 de băieți) și **218** elevi în calitate de victime (141 băieți și 77 fete), **100** cazuri fiind înregistrate în localitățile urbane și **104** cazuri fiind înregistrate în localitățile rurale.

Elevii agresori au vârsta cuprinsă între:

- 7-9 ani – **16** elevi;
- 10-14 ani – **163** elevi;
- 15-17 ani – **53** elevi;
- 17-18 ani – **2** elev;
- peste 18 ani- 1 elev

Elevii victime au vârsta cuprinsă între:

- 7-9 ani – **24** elevi;
- 10-14 ani -**152** elevi;
- 15-17 ani -**39** elevi;
- 17-18 ani – **1** elev.

Au fost întocmite **41** procese-verbale cu privire la contravenție în privința părinților/reprezentanților legali, **40** părinți/reprezentanților legali fiind atrași la răspundere contravențională. Au fost sancționați contravențional 3 elevi și pornită 1 cauză penală.

3. Maturi față de elevi – 18 cazuri, dintre care:

a) aplicată violența fizică – 12 cazuri, fiind implicați **12** elevi (9 băieți și 2 fete cu vârsta cuprinsă între 10-14 ani).

b) aplicată violența psihologică – 2 cazuri, fiind implicat **2** elevi (1 fată și 1 băiat cu vârsta cuprinsă între 10-14 ani). În aceste incidente au fost implicați **14** bărbați și **4** femei în calitate de agresor, **11** cazuri fiind înregistrate în localități urbane și **7** cazuri în localități rurale.

c) aplicată violență sexuală – 4 cazuri, fiind implicat **4** elevi în calitate de victimă (4 fete).

4. Elevi față de maturi – 2 cazuri, dintre care:

a) aplicată violența fizică – 1 caz, fiind implicat **4** elevi în calitate de agresori (cu vârsta cuprinsă între 10 – 14 ani) și 1 bărbat în calitate de victimă.

b) aplicată violența psihologică – 1 caz, fiind implicat **1** elev în calitate de agresor (1 femeie în calitate de victimă). Un caz a fost înregistrat în localitate urbană și 1 caz în localitate rurală.

Cea mai răspândită formă de violență, în care sunt implicați elevii, este violența fizică, aplicată de către elevi și împotriva acestora.

Conform analizei după genul elevilor implicați se constată că, din numărul total de **823 de elevi** implicați în accidente rutiere, incidente/infracțiuni în drum spre/de la instituția de învățământ, precum și în timpul orelor de studii, 619 sunt băieți și 204 sunt fete, astfel raportul în % a implicării este de **75/25**, băieții fiind implicați mai mult decât fetele.

Astfel, se evidențiază clar că, cei mai implicați în incidente sunt băieții cu vârsta de 10-14 ani, urmați de cei cu vârsta de 15-17 ani, urmând ca măsurile de prevenire și informare să fie îndreptate asupra respectivului grup-țintă de elevi spre/de la instituția de învățământ și în timpul orelor de studii.